

Sajtóközlemény
Luxembourg, 2019. november 11.

Európai Számvevőszék: a schengeni határellenőrzési információs rendszerek kialakítása megfelelő, de időszerűbb és teljesebb adatokkal kellene dolgozniuk

Az Európai Számvevőszék legújabb jelentése szerint a tagállami határőrizeti hatóságoknak nagyobb figyelmet kellene fordítania arra, hogy a schengeni térség külső határainak őrzését támogató uniós információs rendszerekbe a lehető leghamarabb hiánytalan adatok kerüljenek be. A schengeni információs rendszerek hatékony eszközök, és a határőrök egyre nagyobb mértékben alkalmazzák a határforgalom-ellenőrzések lefolytatásakor. Bizonyos adatokat azonban a rendszerek jelenleg nem tartalmaznak, más adatok pedig vagy hiányosak, vagy nem kerülnek időben a rendszerekbe. Ez a számvevők szerint bizonyos esetekben csökkenti a határforgalom-ellenőrzések hatékonyságát.

A schengeni térség létrehozásával megszűntek a résztvevő országok (22 uniós tagállam és négy egyéb európai ország) közötti határellenőrzések. A belső határok eltörlésével ugyanakkor megnőtt annak fontossága, hogy a bűnözés és a terrorizmus megelőzése, illetve a migráció ellenőrzése érdekében eredményes legyen a térség külső határainak ellenőrzése és őrzete. Becslések szerint az uniós költségvetés több mint 600 millió eurót bocsátott rendelkezésre a határőrök munkáját segítő információs rendszerek létrehozásához.

A számvevők megvizsgálták, hogy a fő információs rendszerek révén a határőrök mennyire hatékonyan tudják ellenőrizni a schengeni térségbe az engedélyezett határátkelőhelyeken – a szárazföldi határátkelőhelyeken, a tengeri kikötőkben és a repülőtereken – belépő személyeket. Ezek az információs rendszerek személyek és tárgyak ellenőrzésére, vízum- és menekültügyekre, ujjnyomatok összehasonlítására és az utas-nyilvántartásokra terjedtek ki. A számvevők Finnországban, Franciaországban, Olaszországban, Luxemburgban és Lengyelországban végeztek helyszíni ellenőrzést.

„A határőrök az információs rendszerekben tárolt adatok alapján döntenek el, hogy egy adott személyt átengednek-e a határon, néha azonban ehhez a döntéshez nem áll rendelkezésükre megfelelő információ a rendszerben – nyilatkozta Bettina Jakobsen, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – „Ellenőrzésünk révén olyan szempontokat igyekeztünk feltárni e rendszerek kialakítását és használatát illetően, amelyek révén hatékonyabbá tehető a határőrök munkája.”

A számvevők szerint a rendszereket általánosságban megfelelően alakították ki ahhoz, hogy megkönnyítsék a határforgalom-ellenőrzéseket, és a felkeresett tagállamok általában véve megfeleltek a jogi előírásoknak. Egyes

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján: www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

országok azonban a többiekéhez képest hatékonyabb határforgalom-ellenőrzést tesznek lehetővé, és a tagállamok használhatnák szisztematikusabban az információs rendszereket.

A számvevők által végzett felmérésben részt vevő határőrök több mint felével megegyezt már, hogy a rendszereket figyelmen kívül hagyva engedett át embereket a határon. A számvevők főként azt állapították meg, hogy eltérés van a kibocsátott és az ellenőrzött vízumok száma között, ami arra enged következtetni, hogy a vízumokat nem ellenőrzik szisztematikusán valamennyi határátkelőhelyen.

A határőrök a rendszerekből nem mindig kapnak időszerű és hiánytalan adatokat. Egy név ellenőrzésekor akár több száz eredményt is kaphatnak – többnyire téves találatokat, amelyeket manuálisan kell ellenőrizniük. A számvevők szerint ez nemcsak a határforgalom-ellenőrzések hatékonyságát csökkenti, hanem a valódi találatok figyelmen kívül hagyásának kockázatát is növeli.

A határőrizeti és utas-nyilvántartási informatikai megoldások késedelmes gyakorlati bevezetése miatt a határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok fontos információkat nem osztottak meg. A késedelmek a határokon kialakult helyzetre vonatkozó információk, illetve az ujjnyomatadatok cseréjét is érintették. A számvevők figyelmeztetnek: az ujjnyomatadatok késedelmes továbbítása miatt előfordulhat, hogy nem a megfelelő országot jelölik ki a menedékjog iránti kérelem elbírálására. További gondot jelent, hogy – a számvevők által egyébként „mélyrehatóan és módszeresen” ítélt – rendszerértékelések során feltárt hiányosságokat a tagállamok csak sokára tudják orvosolni.

A számvevők a következő ajánlásokat fogalmazták meg az Európai Bizottság számára: ösztönözze az információs rendszerekkel kapcsolatos további képzéseket, fejlessze tovább az adatok minőségét érintő eljárásokat, elemezze a vízumellenőrzésekkel kapcsolatos eltéréseket, valamint csökkentse az adatok bevitelével kapcsolatos késedelmeket és a feltárt hiányosságok korrigálásához szükséges időt.

A szerkesztők figyelmébe

Míg az egyes schengeni államok maguk felelnek saját határaik védelméért, eredményes együttműködésükhöz a határforgalom-ellenőrzések bizonyos fokú összehangolására és közös vízumpolitikára van szükség. 2018-ban ezen államok több mint 14 millió, rövid távú tartózkodásra jogosító schengeni vízumot adtak ki. 2015 októbere és 2017 szeptembere között Franciaország, Németország, Olaszország, Spanyolország és Görögország (ezek az országok adták ki a legtöbb vízumot) a kiadott közel 18 millió vízumhoz képest ellenőrzést csak kevesebb, mint 14 millió esetben végeztek. A schengeni államok emellett több mint 200 különböző fajta nemzeti vízumot is használnak, amelyekkel az érintett személyek a térségen belül utazhatnak, ezek azonban nem szerepelnek a közös információs rendszerben és így nem is kerülnek megosztásra az országok között.

Az olyan harmadik országbeli állampolgárok száma, akikről megtagadták a beléptetést a külső határoknál, 440 000 (2017) és 500 000 (2009) között mozgott. 2013 és 2017 között a más országokból származó riasztásokon alapuló, keresett személyekkel és tárgyakkal kapcsolatos találatok száma csaknem megháromszorozódott, 87 000-ről 243 000-re nőtt. A havi jelentések szerint az összesen átlagosan 82 milliós adatállományból megközelítőleg 3 millió esetben merül fel potenciális adatminőségi probléma.

Az Unió a következő öt támogató információs rendszert hozta létre: Schengeni Információs Rendszer; Vízuminformációs Rendszer; európai ujjnyomat-azonosító rendszer, európai határőrizeti rendszer és az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR). Az uniós tagállamok kevésbé vették igénybe a határellenőrzést szolgáló információs rendszerek javításához rendelkezésre álló uniós forrásokat.

„A határellenőrzést támogató uniós információs rendszerek: hatékony eszköz, de nagyobb figyelmet kell fordítani az időszerű és hiánytalan adatokra” című, 20/2019. sz. különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu). A számvevők korábban már több jelentést tettek közzé a témához kapcsolódó

területeken, többek között a vámügyi információs rendszerekről és ellenőrzésekről, a Schengeni Információs Rendszerről és a külső migrációs politikáról.

A sajtó rendelkezésére áll:

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24